

PROSVETA

GLASILO SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOSTE
LASTNINA SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOSTE

Cene oglasov po dogovoru. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnina: Zedinjene države (izven Chicago) \$6.00 na leto. \$2.50 za pol leta in \$1.25 za tri meseca; Chicago \$6.50 na leto, \$3.25 za pol leta, \$1.50 za tri meseca, in za inozemstvo \$8.00.

Naslov za vse, kar ima stik z listom:

"PROSVETA"

2657-59 So. Lawndale Avenue, Chicago, Illinois.

THE ENLIGHTENMENT

Organ of the Slovenic National Benefit Society.

Owned by the Slovenic National Benefit Society.

Advertising rates on agreement.

Subscription: United States (except Chicago) and Canada \$5 per year; Chicago \$6.50, and foreign countries \$8.00 per year.

kulturne potrebe kot jih ima podjetnik. K udobnemu življenu ne spada le samo hrana in krov nad glavo, ampak delavec potrebuje tudi razvedrilo, izobrazbe, za svoje otroke pa zahteva, da imajo do izobrazbe ravno tako odprto pot kot otroci imovitih slojev.

Huddle je tako jasno povedal zastopnikom privatenega biznisa, kaj je poštena delavska mezda, da so ga lahko razumeli, če niso omejeni na duhu.

DOPISI.

Chisholm, Minn. — Dne 8. marca so se vrstile tukaj mestne občinske volitve. Volilni boj je bil precej bud, kot je navadno vsako leto. Kasnar vedno tako tudi letos delavci niso postavili svojih kandidatov, ampak so to delo prepustili profesionalnim političarjem. Saj menda delavci tako hočejo, da so vedno le predmet izkorisťenja in ob volitvah pa žoga in aričstvo profesionalnih političarjev, ker se nadejo politično organizirati, izbrati svoje kandidate, ravni svoj program triti v volilni boju, ki prepičan sem, skozi delavcev, da bi gotovo prodri, kar so delavci tukaj v volilci vedeli, ker se pa ne brigajo za politično organizacijo, prepustili pa to delo profesionalnim političarjem, da sami odločajo kdo bo kandidat in kdo bo izvoljen. In tukaj so delavci se tako izkorisťeni da se še tepejo za vse stranki, ki se ne briga za kandidatov, ki sta si popolnoma brez pomenu za nas delavcev. Od nobene stranke ne moremo prizakovati mi delavci kakega izboljšanja razmer. Nerazumljivo je, da ljudstvo ne sprejeti in da se nečesar ne nauči iz izkušenj, katero je imelo v prejšnjih letih. Na krimu sta bila že obo hraniki, toda nobene stranki so ne branila, da bi delavci v komisiji delavstva, ampak ravno namrečno. Za ena stavki je bil delavec odpovedan kredit za živilsko potrebostne, po glasih delavcev so sedali policijski kolonisti, v mirem času pa so delavci izboljšani, da bolj ne morejo nisi. Vendar, kako so tukaj delavci izkorisčani in da ni mogočnost nobene pomoci od občinskega odbornika, ki so sedaj v sedinu, da bi odpravili to izkorisťenje, in da ga še podpirajo naj manjši, samo en slučaj. Tukaj je bila do sedaj splošna navada, da se v zimskem času preajo z klanjem živine in prodaja mesa tudi oni, ki se ne prajo s to obrojno poleti. Meso razvračajo in ga prodajajo za polovico cene kot ga pa druži mesarji. Ker je pa ta volitko skidalo mesarjen, so se pritožili pri mestni upravi, ki je izdala odredbo, da je ta način prodajanja mesa prepovedano. In ljudstvo, ako je hoteli učiniti meso, pa morajo plačevati po 25. funtu mesto po 11 do 15, kar so ga prodajali dotlej razvračali. — In sedanji slučaj je tukaj navedel že mnogo.

Pri Porterju v Indiani se je dogodila železniška nezgoda, ki bi se bila preprečila s prav majhnimi troški. Tri in štirideset oseb je bilo ubitih, da so bili prihramjeni stroški. Celo v Turčiji, o kateri se rado naglaša v velebizniškem časopisu, da je najmanj sto let zadej za civilizacijo Evrope in Amerike, ni takega železniškega križišča, kot se nahaja pri Porterju v Indiani in še na mnogih drugih krajih v Združenih državah. Celo Turki, katerim je vsaka nezgoda kismet, pravijo, da taka železniška križišča izvajajo Alahovo jezo, ker se ljudje novitajo iz darov, s katerimi jih je obdaroval. Posledica njegove jeze pa ne more biti drugega, kot železniška katastrofa s strahovitim učinkom. Le pri nas, ki se radi pobahamo s svojim krščanstvom, katerega zlato načelo je "ljubi svojega bližnjika kot samega sebe", imamo menda taka železniška križišča, da iz ljubezni do svojega bližnjika ubijamo svoje bližnjike.

In ko se je vest o strašni nezgodi pri Porterju raznesla, so tje pohiteli časnarski poročevalci, da poizvedo detajle o njih. Njih pot je bila zastonj, kajti železniški družbi sta skrili priče, kakor da je strašna nezgoda privatna afera železniških baronov, ki se ne tiče nikogar drugega kot njih. Zastonj so poizvedovali časnarski poročevalci po imenih smrtno ponesrečenih in ranjenih oseb. Tako je bila grozna nezgoda zavita v plasti misterija.

Kadar se gode take reči, mora nehati tudi potprežljivost ljudstva. Dosti človeških življenj je že uničilo železniški moloh in čas je, da se takim umorom napravi konec. Zdaj ne zadostuje več, da se uvede le sodnijska preiskava, ampak treba je, da v zadevo poseže kongres, ki ima moč, da prisili železniške družbe, da ne bodo več igrale hazardne igre s človeškimi življenji. To je naloga kongresa in ljudstvo pričakuje, da kongres podvzame potrebne korake železniškemu molahu in tako prepreči krvave človeške daritve.

KAJ JE POŠTENA DELAVSKA MEZDA.

Ko je bil zaslišan Arthur Huddle, član sveta stavbinskih delavcev, pred trgovsko zbornico v Bostonu, ki zdaj preiskuje stanovanjske razmere, so ga vprašali, kaj on razume pod pošteno delavsko mezdo. Huddle je tem gospodom na kratko odgovoril: "Poštena delavska mezda mora biti tako velika, da lahko delavec preživi sebe in svojo družino udobno, da izobraziti svoje otroke tako, kot se morajo izobraziti, poleg mu mora pa še nekaj ostati, da dene na stran za deževne dnove."

Dalje je Huddle povdral, da organizirani delavci niso zadovoljni s tem, da se trgajo mezde neorganiziranim delavcem, ker so se organizirani delavci bojevali, da se vsem delavcem poviša mezda tako visoko, da bodo živel v takih razmerah, ki se spodbijajo za človeka.

Podjetniki so torej slišali iz ust delavskega zastopnika, da se mezda nikakor ne sme imenovati, da je poštena, če služi le za nasičenje želodeca. Delavec ima svoje

nik, ker je zelo neverjetno, da bi kaka družba obratovala svoje podjetje v svojo lastno izgubo in iz samega človekoljubja. Točka stvar je popolnoma druga, kot jo nam hoče prikazati družba.

V tem prenogovniku je vponjenih okrog 450 delavcev, včasih več, včasih pa manj, ki sprejijo na površje od 1600 do 2000 ton premoga. Delaveci vponjeni pri tej družbi moramo plačevati prejem po tri dolarje tona, drugi pa, ki niso vponjeni pri tej družbi pa po \$11.60. Neverjetno je, da bi družba prodajala premog svojim delavcem v izgubo, ki ga morajo plačevati po tri dolarje tona, kako lep dobitek ima pri premogu, katerega prodaja na javnem trgu drugim konsumentom, ker ga prodaja za osem dolarje držje. Da nima nobenega dobida, tega ji nobeden panzen človek ne more verjeti, ampak premajhen se ji zdi in hoče še več.

Nadalje tudi apeliram na vse rojake, naročnike liste, ki plesajo v pravem delavskem duhu, ki so vedno na strani satiranega proletariata in ki so zvesti delavstvu, ne pa liste, ki obračajo plačo po vetrnu. Rojaki, naročniki liste Prosveva, ki stoji zgodno na strani delavstva, ki je edini slovenski delavski dnevnik v Ameriki in ki je last slovenskih delavcev organiziranih v SNPJ. — Joe Softich.

Collinwood, Ohio. — O delavskih razmerah ne bom na dolgo in široko razpravljal. Omenjam le toliko, da so tako, da jih je še hudič zlasten. Delaveci odjavljajo iz tovarn na debelo. Iz delavnic newyorske železnice so že odšlovili nad dva tisoč delavcev in kakor so obljubili jih bodo na prihodnji mesec še več. Tako se nam ne obeta nič dobrega.

Kot se razvidi, so se magnati sedaj navalili na organizirano delavstvo. Koliko bodo imeli pri tem uspeha, je pa drugo vprašanje, ker prepričan sem, da se organizirano delavstvo ne bo tako hitro podalo, ampak da bo ostalo trdno. Na to opozarjam tudi vse rojake, da se bodo zavedali svoje razredne dolnosti kot organizirani v strokovni organizaciji.

V drugih tovarnah je isto, Nekateri se obratujejo s polovinčnim časom, veliko tovora je pa sproloh zaprtih. Vse to smo si prizorili pri zadnjih novembarskih volitvah.

Spleh pa resno svarim vse rojake, da bi prisli sem za delom. Kajti tukaj je na tisoče delavcev brez dela.

Valed te krize tudi v drugih ozirih nič kaj ne namrečimo, namreč na političnem kakor tudi na kulturnem polju. Nikjer ni zaznamoval nobenega pravega uspredka. Nekoliko je pri tem vzrok nezupnosti in nevodenljivosti, ki je poselen izraz nasega naroda. Ko bi rojaki nekaj bolj zaupali drug drugemu in opustili nevodenljivost, tedaj bi bilo v marsikateri družbi in marsikateri naselbini bi bolj napredovala.

Tukajšnji pevski zbor "Jadranski" priredi v kratkem svoj prvi koncert odkar obstoji. Pevci se že pridno pripravljajo in prepričan sem, da bo vselej. Da ima sicer slike slike v tukajšnji družbi ne bo veliko odločevala pri tem. Toda poglejmo še nekoliko natančnejše. Ako bi družba v resnicu uvedla cene od leta 1919 in bi vse potrebčine prodajala po onih cenah, bi mi moral plačevati sladkor n. pr. na 24 funti, dočim pa sedaj plačujemo po 10 in 11. Koncem konca je pa vse skupno samo blifanje in ničesar drugega. Najprvo naj družba v resnicu delavcev zavije cene premogu, deluje naj na to, da bodo cene živilskim potrebitinam v resnicu padle, in potem šele naj pride steklo izjavno v zahlevu. Velepodjetniki so vši povisili cene svojim izdelkom in delavci so bili zadni, ki so zahtevali povisanje place, in sedaj naj bo tudi tako.

Valed tegu apeliram na vse tukajšnje rojake premogarje, stojite trdno in ne popustimo na nobeni točki, ako hočemo obdržati to, kar smo prizorili z velikim trudom in hujim bojem.

Gospodje velepodjetniki naj pa imajo svoje objekte. Objekt je na sestavljanju, ki je pri teh tistih vse to samo "Scrap of paper" in ničesar drugega. Pokažimo, namreč da zemlja pritegne naše razne male drobce. Nasveti tujdu pravijo, da se je zvezda utrnula. Največkrat ne priletijo na zemljo, ker zgorijo v zraku valed drugnjem zraku. Skoraj v vsakem momentu imajo tak meteor in ga jeprav

čuti slabega in ne oni, ki se počutia da je močan.

Nadalje pa apeliram na vse rojake, organizirajte se politično. Ako bi bili mi delavci v Združenih državah tudi politično tako močno organizirani kot smo strokovno, ste lahko prepričani, da bi bil nas položaj ves drug kot je in bi velepodjetniki ne nastopili tako predpravo napram nam delavskim trpinom. Ker smo pa politično tako slabega in ne oni, ki se počutia da je močan.

Nadalje pa apeliram na vse rojake, organizirajte se politično. Ako bi bili mi delavci v Združenih državah tudi politično in gospodarsko, le na ta način bo naš boj proti našim izkorisčenjem vsebesen, drugače ne.

Nadalje tudi apeliram na vse rojake, naročnike liste, ki plesajo v pravem delavskem duhu, ki so vedno na strani satiranega proletariata in ki so zvesti delavstvu, ne pa liste, ki obračajo plačo po vetrnu. Rojaki, naročniki liste Prosveva, ki stoji zgodno na strani delavstva, ki je edini slovenski delavski dnevnik v Ameriki in ki je last slovenskih delavcev organiziranih v SNPJ. — Joe Softich.

Springfield, Ill. — Da imamo tukaj Slovenski narodni dom je potrebno že znano veliki večini rojaku, da imamo tukaj tudi župnike, pa mogoče ni tako znano rojaku. Vedeli pa bodo gotovo, da so rojaki prispevali za obnovitev po svojih najboljih močeh, in mogoče za favoz včerajne in kandidat kompanijske stranke.

Pri tukajšnjih volitvah so prodrali naslednji kandidati: Za občinskega svetovaleca je bil izvoljen prejšnji občinski svetovalec Josip Austin, po poklicu odvetnik in kandidat tukajšnje mestne stranke, je popolnoma brez pomenu za nas delavcev. Od nobene stranke ne moremo prizakovati mi delavci kakega izboljšanja razmer.

Nerazumljivo je, da ljudstvo ne sprejeti in da se nečesar ne nauči iz izkušenj, katero je imelo v prejšnjih letih.

Na krimu sta bila že obo hraniki, toda nobene stranki so ne branila, da bi delavci v komisiji delavstva, ampak ravno namrečno. Za ena stavki je bil delavec odpovedan kredit za živilsko potrebostne, po glasih delavcev so sedali policijski kolonisti, v mirem času pa so delavci izboljšani, da bolj ne morejo nisi. Vendar, kako so tukaj delavci izkorisčani in da ni mogočnost nobene pomoci od občinskega odbornika, ki so sedaj v sedinu, da bi odpravili to izkorisťenje, in da ga še podpirajo naj manjši, samo en slučaj. Tukaj je bila do sedaj splošna navada, da se v zimskem času preajo z klanjem živine in prodaja mesa tudi oni, ki se ne prajo s to obrojno poleti. Meso razvračajo in ga prodajajo za polovico cene kot ga pa druži mesarji. Ker je pa ta volitko skidalo mesarjen, so se pritožili pri mestni upravi, ki je izdala odredbo, da je ta način prodajanja mesa prepovedano. In ljudstvo, ako je hoteli učiniti meso, pa morajo plačevati po 25. funtu mesto po 11 do 15, kar so ga prodajali dotlej razvračali. — In sedanji slučaj je tukaj navedel že mnogo.

Pri Porterju v Indiani se je dogodila železniška nezgoda, ki bi se bila preprečila s prav majhnimi troški. Tri in štirideset oseb je bilo ubitih, da so bili prihramjeni stroški. Celo v Turčiji, o kateri se rado naglaša v velebizniškem časopisu, da je najmanj sto let zadej za civilizacijo Evrope in Amerike, ni takega železniškega križišča, kot se nahaja pri Porterju v Indiani in še na mnogih drugih krajih v Združenih državah. Celo Turki, katerim je vsaka nezgoda kismet, pravijo, da taka železniška križišča izvajajo Alahovo jezo, ker se ljudje novitajo iz darov, s katerimi jih je obdaroval. Posledica njegove jeze pa ne more biti drugega, kot železniška katastrofa s strahovitim učinkom. Le pri nas, ki se radi pobahamo s svojim krščanstvom, katerega zlato načelo je "ljubi svojega bližnjika kot samega sebe", imamo menda taka železniška križišča, da iz ljubezni do svojega bližnjika ubijamo svoje bližnjike.

Pri Porterju v Indiani se je dogodila železniška nezgoda, ki bi se bila preprečila s prav majhnimi troški. Tri in štirideset oseb je bilo ubitih, da so bili prihramjeni stroški. Celo v Turčiji, o kateri se rado naglaša v velebizniškem časopisu, da je najmanj sto let zadej za civilizacijo Evrope in Amerike, ni takega železniškega križišča, kot se nahaja pri Porterju v Indiani in še na mnogih drugih krajih v Združenih državah. Celo Turki, katerim je vsaka nezgoda kismet, pravijo, da taka železniška križišča izvajajo Alahovo jezo, ker se ljudje novitajo iz darov, s katerimi jih je obdaroval. Posledica njegove jeze pa ne more biti drugega, kot železniška katastrofa s strahovitim učinkom. Le pri nas, ki se radi pobahamo s svojim krščanstvom, katerega zlato načelo je "ljubi svojega bližnjika kot samega sebe", imamo menda taka železniška križišča, da iz ljubezni do svojega bližnjika ubijamo svoje bližnjike.

Pri Porterju v Indiani se je dogodila železniška nezgoda, ki bi se bila preprečila s prav majhnimi troški. Tri in štirideset oseb je bilo ubitih, da so bili prihramjeni stroški. Celo v Turčiji, o kateri se rado naglaša v velebizniškem časopisu, da je najmanj sto let zadej za civilizacijo Evrope in Amerike, ni takega železniškega križišča, kot se nahaja pri Porterju v Indiani in še na mnogih drugih krajih v Združenih državah. Celo Turki, katerim je vsaka nezgoda kismet, pravijo, da taka železniška križišča izvajajo Alahovo jezo, ker se ljudje novitajo iz darov, s katerimi jih je obdaroval. Posledica njegove jeze pa ne more biti drugega, kot železniška katastrofa s strahovitim učinkom. Le pri nas, ki se radi pobahamo s svojim krščanstvom, katerega zlato načelo je "ljubi svojega bližnjika kot samega sebe", imamo menda taka železniška križišča, da iz ljubezni do svojega bližnjika ubijamo svoje bližnjike.

Pri Porterju v Indiani se je dogodila železniška nezgoda, ki bi se bila preprečila s prav majhnimi troški. Tri in štirideset oseb je bilo ubitih, da so bili prihramjeni stroški. Celo v Turčiji, o kateri se rado naglaša v velebizniškem časopisu, da je najmanj sto let zadej za civilizacijo Evrope in Amerike, ni takega železniškega križišča, kot se nahaja pri Porterju v Indiani in še na mnogih drugih krajih v Združenih državah. Celo Turki, katerim je vsaka nezgoda kismet, pravijo, da taka železniška križišča izvajajo Alahovo jezo, ker se ljudje novitajo iz darov, s katerimi jih je obdaroval. Posledica

PROSVETA

Ameriške vesti.

FARMARJI V KANSASU ISČEJO ZADODSENJA.

Napad na dva organizatorja Ne-strankarske lige je izkal ogorenje.

Great Bend, Kans. — Več tisoč farmerjev in delavcev v tem okolišu, ki so člani Ne-strankarske lige, je vzel primerne korake, da pripeljejo v roke pravice voditelje držali, ki je pred nekaj dnevi udrla v stanovanje dveh organizatorjev N. L. J. O. Stevika in A. A. Parsons, ju s silo odvleka na samotni prestor zunaj mesta, skočila do natega, oblika z raztoplje- no smolu in posipala s perjem. Nato je držal zagrozil organizatorjem, da ju ubije, ako se še vrmeta v to mesto.

Farmarji in delavci, ki se ne dajo zastrašiti s takimi čini podivjane in nahujkanje držali, so se ohrnili na policijske oblasti, da primejo in kaznujejo krive ter da zajamčijo varstvo ljudem, ki z mirno besedo poučujejo ljudstvo.

RUDARJI V OKLAHOMI ZAHTEVAJU VOJASKE ČETE.

Governor pa ne da čet za zdobi- tev ispor.

Wilburton, Okla. — Governorji kaj radi poštejo čete za razbitje stavke na zahtevo delodajalcev, toda ve delavci zahtevajo čete za razbitje delodajalskega izpora, te- da je druga reč. Vojaske čete služijo samo enomu razredu in nikdar drugemu. To se je pokazalo takoj, ko je krajevna organizacija rudarjev (U. M. W. of A.) naslovala na governorja Robertona zahtevno, da poslje milicarje, ki naj prisilijo premogovnike barone, da končajo izpor in odpri rudarske za delo. Governor se ne zmeni za to zahtevo.

Rudarji so izprti že dva meseca, in mizo vreme povzroča precej trpljenja vseh domačjanja premoga. Governor Robertson se je pred enim letom nazval "velikega prijatelja" rudarjev in pu- stil se je celo fotografirati v rudarski objekti in s krampom v rokah, ampak zdaj ni več ničesar sli- šati o njegovem "prijateljstvu."

BOPARSKI UMOR V NEW YORKU.

New York, N. Y. — Trije ne- znani in mladi banditje so vdrli v stanovanje Henriete Defelicio, matere devet otrok. Zvezeli so njo in mrs. Rosa Menditto, ki se je pri nji nahaja na obisku. Za- maskili so njima usta z brisačo. Da je brisača ostala na ustih, so po- vezali vsako ženo z vrvjo. Defelicio je pa vrv zdrsnila na vrat in banditje so jo tako zadrgnili da so zadavili ženo. Banditje so odnesli \$2,500.

BOJ Z MIZNIKIMI TIHO- TAPOL.

El Paso, Tex. — Ponoči je pri- klo do boja med mehiškimi tihotapeji, izseljeniškimi uradniki in ameriškimi vojaki. Na ameriški strani sta ranjena dva vojaka in en izseljeniški uradnik. Koliko ranjencev imajo tihotapeji, ni bilo odgnoano, ko je boj ponehal.

Okoli desetih zvečer so izselje- niški uradniki videli, da hčejajo ljudje prebresti reko. Uradniki so jim zaklicili stoj, a tihotapeji so odgovorili s streli. Na te strele so odgovorili tudi z ameriške strani in videli so pasti dva tihotapeca, od katerih se je pa eden takoj pobral in zvezel na obreke. Stre- ljanje je trajalo do ene ponoči.

Izseljeniški uradniki sodijo, da so tihotapeci nosili dragoceno blago in zaradi tega so tako trdovratno streljali, da resijo blago.

STAVKE IN IZPORI V AVTO- MOBILSKI INDUSTRIJI.

Detroit, Mich. — Ko odhajajo te vrstice v tisk, se vrši konferenca zastopnikov Fisher Body korporacije in organiziranih delavcev. Kako konča konferenca, ne more nihče prerokovati, toda nino- ni menjijo, da bo kmalu progla- Šen konec stavke. Dokler ni stav- ka odprtka, je veljavna, in- kaj se na delo pred odpoklicom stavke, je seveda stavkokaz.

Pleskarji in lakirarji, ki stav- kajo pri Packard Motor Car kom- paniji, razpostavljajo še večno stavkovne straže, tako da je ob- vezen vsak delavec, ki siče delo

pri tej kompaniji, da je družba izplača delave.

Delave, izpriči pri tej kompaniji, so pokazali s svojim obnašanjem, da so pravi organizirani delave in da razumejo principe or- gанизacije.

Stavka pri American Auto Triomph kompaniji še traja in delavci so prepričani, da bo kom- panija poražena.

DENARNI TRG.

Vrednost denarja po kvotaciji "Trgovske posojilne in hranične kompanije" za čeke na \$25,000 ali več pri izmenjavi med ban- kami.

	Prod.	Prod.
	17. mar.	16. mar. tedens. letom.
Pariz...	\$ 25	\$ 25
Italija...	7.25	7.25
Autrica...	7.25	7.25
Švica...	17.25	17.25
Holandska...	34.25	34.25
Svedska...	22.75	22.45
Norveška...	16.00	16.00
Danmark...	17.15	17.25
Finaska...	2.02	2.05
Španija...	12.00	12.00
Švicarska...	1.25	1.25
Avtstralija...	.25	.25
Rumunija...	7.50	7.65
Cehoslovaska...	1.25	1.25
Poljska...	.12	.12
Jugoslavija...	.75	.85

Kvotacija je v ameriških centih. Na pr. \$3.95 pomeni sto italijskih lir, 70 centov pa sto ju- goslavskih krov.

Izjava jugoslovanskega konzula glede oddajanja zmljive.

Od generalnega jugoslovanskega konzula v Chicagu smo prejeli in objavljamo sledenje:

Z ozirom na prošnje naših pro- stovoljev za zemljo, katere so naslovali na generalni konzulat v Chicagu, je konzulat prepel od ministra za agrarno reformo sledeči odgovor: "Dokler se prosile nahajajo v Ameriki, ne moremo zadovoljiti nihovim pro- jnjem. Prostovoljev imajo pravico do zemlje kakor vse drugi prostovolje in te pravice niso izgubili s povratkom v Ameriko, ali preden dobe zemlje, morajo izpolniti glavno pogoj, ki sta: a) da zemljo sami obdelujejo ali se brigajo za obdelovanje ker pa je nemogoče, dokler se ne vrnejo v domovino; b) da predvsem predloži iz- kaz pravilno dovršene prostovolj- ske storitve, katerih izdaja ministrstvo socialne politike.

Toliko na znanje in ravnanje vsem prostovoljcem v Ameriki. Generalni konzulat Jugoslavije, 115 S. Dearborn St., Chicag, Ill.

PEKLINSKI NAČRT JE PONE- SKOVIL.

(Nadaljevanje s 1. strani.) pot in petdeset tisoč delavcev, do- kjer niso pričeli nedavno odpu- ščati delave. Pred odpuščanjem delavcev je bilo mogoče nastav- ljenih toliko zamorev. Dennis Lane, tajnik organizacije mesar- skih delavcev, pravi, da je okoli petmajst odstotkov zamorskih delavcev, toda skoraj vsi so člani delavske organizacije.

American Unity Labor Union ni delavska organizacija. To je z- geneza za zlomljenje stavke. Parker je skušal obdržati shod av- je organizacije zadnjo nedeljo, da tako razbi je prvi shod klavničkih delavcev. Na njegov shod ni pri- šlo niti sto zamorev, kajti tisoč zamorskih delavcev so se udeležili pravega delavskega shoda, ki ga je sklical prava delavska stro- kvena organizacija.

Generalni konzulat Jugoslavije potom pošte in telegrafič- no po najnižji ceni.

strajnal demokracijo, v kateri l- majo delave besedo pri upravi- tovarn. Ampak nemški delodajal- ci si tolmačijo zakon čisto druga- ce, in delave nimajo nobene kon- trole v tovarnah, čeprav je zakon v veljav. Kapitalistom se namre- bolj izplača prelomiti zakon in plačati globo kakor pa dovoliti delaveem, da bi imeli vpogled v njihovo poslovanje. Industrijalna sodišča imajo obilo posta z delo- dajalcem, ki kršijo postavo delav- skih svetov, in kadar so tovarnar- ii poklicani pred sodiščem in vpra- san, zakaj se ne ravnajo po po- stavi, navadno molče, sezje v žep, privlečejo šop bankovev in pla- cajo določeno globo.

Delavski sveti pa zaradi tega ne izgubljajo tal, temveč so trdnno v boju za svoje pravice. Delavci zdaj zahtevajo, da se zakon po- stavi in mesto globe naj se določi zaporna kazen za postavljene kapitaliste.

Drobiz

46 Drobiz in daleč.

Francoski viničarji namre- avjo razviti veliko propagando v Ameriki proti absolutni prohibiciji v svrhu, da se prohibicije postave toliko olajšajo, da bodo dovolje- na lahko vina.

Rene Viviani, francoski di- plomat, ki pride v Ameriko "vpli- vat" na Hardinga za versalno- mirovno pogodbo, pripelje v se- boj Stephane Lauzaneja, glavnega urednika pariškega "Matina."

Francoske, angleške in itali- janske čete so zasedle vse strate- gična mesta v Gornji Siedziji, kjer se vrši jutri plebiscit. Čete namre- ravnajo preprečiti vsak izbruh el- vilne vojne, pa naj izpade plebi- scit na nemško ali poljsko stran.

Iz Berlina so zastavili iz- lovaleci metiških krt. Pogrehal- ki imajo velike sitnosti, ker stav- kovaške rakve ne zadostujejo ve- likim naročilom.

Iz Rima poročajo, da je bil Umberto Tonigoli, vodja fašistov v Ferrari, ubit v boju s komuni- sti.

Iz Berlinia je zoper prisla- vost o monarhističnem gibanju na Bavarskem, pri katerem so invol- virani tudi gotovi francoski gene- rali.

Graf Bothner je bil arretiran in postavljen po pred sodiščem za- radi vpletanja v spik.

Prohibicisti uradniki v San Franciscu so zaplenili 25,000 za- bojev steklenje Eganja in ga pro- dali lekarnarjem.

Farmar Frank Mojewski v Bessemerju, Mich., je s skitro u- bil medveda, ki se je pričkal na njegovo dvorišče in napadel pes.

Angleška zbornica je dovoli- la približno pol milijarde dolarjev za gradnjo novih bojnih ladij.

VELIKONOČNO PO- SILJANJE DENARJA V DOMOVINO IN

v vse kraje Jugoslavije potom pošte in telegrafič- no po najnižji ceni.

IZPLAČUJE SE V GO- TOVEM DENARJU

v vse Jugoslaviji točno in s polnim jamstvom. Mesta v katerih se lahko osredno prejme denar so Zagreb, Osijek, Vršac, Subotica, Banja Luka in Brod. Za vsako pošiljanje svote \$100.00 plača se \$8.00. Najnižja cena je \$1.00.

Prodajamo parobrodne listke za vse črte po vsta- novni ceni.

Premjemo denar na vloga in plačamo po 4% obresti.

Dajemo nasvete in po- jasnila vseh oziro Jugoslovenom brezplačno.

EMIL KISS, bankir,
132 Second Ave.
New York, N. Y.

Miljonar Fillmore Ross v New Brunswicku, N. J., je zpla- zuel vsled velikih skrb, kako bi ukal vlado pri dohodniškem davku.

Reakcionarji v državi Wa- shington, ki so hoteli na vsak na- dini dobiti državno policijo, so propadli. Predloga je poginila v legislaturi.

POLETNI LISTEK

Zadnji čas smo imeli skoro vsak teden druge delodobne gledali doberje jugoslovanskih potnih listov. Od 1. marca pa je zoper nova odred- ba, da mora biti vsaka poštna za- potna list naprej v staru kraj na vlado v odobrenje. Valed tega bo

vezelo par mesecov, preden bo mo- godo dobiti potni list. Kdor toraj naj potovati na potstje, ta mora takoj učiniti "poštni" ali "pre- poštni".

Ze italijansko in ameriško pot- ne liste ostanejo stare dolobe. Rejaki z ameriškimi potnimi listi lahko potujejo v Jugoslavijo, ka- dar hočejo. Za nadaljnja pojasnila o potnih listih, v kretanju par- kov itd. pilihite na naš naslov.

PRISELJEVANJE.

Vključoma, da se nekateri na- ti "vse-vadati" že vedno nascev la- galj ljudi v trditvijo, da bo s 4. marcem priseljevanje ustavljeno, naj poudarimo, da je 4. marec za- namni s števila naseljence postave še vedno nihamo in tudi ne vemo, kdaj je bomo imeli. Sedač je že starja postava v veljavi in bo v veljavi vsaj še nekaj mesecov, tako več ne. Nudi rojaki imajo to- dej le vedno dovolj prilika, da dobe k sebi svoje sorodnike. Pilihite nam po nadaljnja navodila.

DENAK.

Priprosta pašči nam pove, da sedanja vrhovna dolacija napravljena jugoslovanskim krovom ni naravnih opričevanja, temveč umetno vzdružana in valed tega ni trajna. Po našem menju doljar ni vedreden kar 40 jugoslovanskih krovov. Kolikor dobimo sanj več do- bimo takšek "na senk". To ne- vzdružno in neupravljeno ravnanje se ne more vzdružiti. Kronske skoro ne morejo biti osejne, kakor so. Ako Vam je na tem, da se okri- stite s sečanjimi cenami, tu imate svoj "shance", ne sumudite ga.

Mi imamo izvredne direktne zveste z starokrajskimi denarnimi zavodi in Vam nato lahko točno postreženo bodila, da hečete posla- tih denar na kakšno osebo ali pa, da ga naločite v kakšno neslužljivo de- narni zavod. V tem slučaju Vam ni preskrbimo hranični knjižice in do taj, da dobite vi hranično knjižico v roke, smo mi odgovor- ni za denar. Male cena se vedno med najnižjimi.

Za vse druge se obrnite na slo- vensko banko:

ZAKLJUČEK & OMBAK,

70—9th Ave.

NEW YORK, N. Y.

Novice iz Jugoslavije.

konstituenti za službeni naslov države "Jugoslavija".

Vesti iz Goriske.

Fašistički napadi na gorisko okolico. Sličen napad, kakor na Vrtojbi, so fašisti izvršili sredi februarja tudi na Štandar. Razliko je le ta, da so v to vroči držali v četrtek krog 9 ure zvečer, torej po noči, ter da so razgrajali in žugali v Molarjevi in Paškullini novi gostilni, ne da bi prišlo do dejanskih napadov, kakor v Vrtojbi in v Šempetu, kjer so razvijali svoje edino delo pri helenu dneva. V Štandaru so napadli tudi dve zasebni baraki, katerih stanovaleci so že bili vsi v postelji. Predstavljati si strah in zeganje ubogih ljudi, ki so bili kar naenkrat vzbujeni iz spanja v sledi streljanja in divjega krčanja, si je lahko. Ta napad se je končal brez posebnih nesreč. Kot kurijočnost naj se naveže slediće. Ko so se ljudje pritožili radi fašističkih nasilij pri orožnikih, so jim ti odgovorili. Nabijite jih, skočite vodno pohištvo, nato pa vodno pohištvo. Prav tako, da jasno vskakovate, ki biva na tem nesrečnem ozemlju in ki pozna postopanje orožniških poveljstev napram našim ljudem.

Popoldine so od štirih do sedmih imeli sejo zastopniki demokratov in radikalcev, kot oči obor radikalcev in demokratskih članov ustavnega odbora, ter pretresali ustavni načrt do 16. marca. Do sporazuma še ni prišlo v vseh točkah.

Boj za ime se nadaljuje. Belgrad, 21. februar. V demokratskih krogih v Belogradu vladajo splošno prepričanje, da plenum konstituante razveljavlja sklep ustavnega odseka, ki je ukilil ime "Jugoslavija" in da bodo vse parlamentarni klubovi razen radikalcev glasovali v specjalni debati v

noboljnice preteplji nekega Šempetera. Ljubljansko goričko okolice je dobilo vtič, da stojimo brezpravni nasproti vsem fašistovskim nastanjem in da ni ta napad zadnji. Zdi se, da je celo stvar natančno zamisljena in da se vrati po načrtu kot nekakva prepriprava za prihodnje vojstvo. Danes čutimo svojo brezpravnost, nismo postali brezupni. Treba bo pač tudi tu uveljaviti načelo: zob za zob. Kdo z medom napada, naj bo z medom poskrači. Kdo deli kločute, naj dobi batine za povrači.

Na županstvu v Vrtojbi so fašisti pregledovali občinske pečete in "zauskazali" županu, da si mora nabaviti le lažke. Bomba, ki je bila vržena v gostilno Čavdek, bi moral prileteti skozi okno v pivnicu, a je zadeva ob zid zunanje stene ter se tam raspolnila. Prepirča se o tem lahko vskakovati. Prav tako, da jasno vskakovate, ki biva na tem nesrečnem ozemlju in ki pozna postopanje orožniških poveljstev napram našim ljudem.

Na županstvu v Vrtojbi so fašisti pregledovali občinske pečete in "zauskazali" županu, da si mora nabaviti le lažke. Bomba, ki je bila vržena v gostilno Čavdek, bi moral prileteti skozi okno v pivnicu, a je zadeva ob zid zunanje stene ter se tam raspolnila. Prepirča se o tem lahko vskakovati. Prav tako, da jasno vskakovate, ki biva na tem nesrečnem ozemlju in ki pozna postopanje orožniških poveljstev napram našim ljudem.

Po junastvih, ki so jih izvzeli v Vrtojbi, so junaki obiskali na svoj način zadružno gostilno v Šempetu, kjer so pregnali goste od miz s eurovinom nastopom. Žugali so in grodili, da tu ne sme biti nobenega Slovence več, drugače poskrbijo oni, da ne bo nobenega. Za nameček, ko so zapuščili Šempeter, so blizu delčina u-

težkih rečeh.

Prva pravi: "Kaj si naj mislimo o govorici, da so ljudje naši potomeci? Ali moreta verjeti, da je človek kdaj izšel iz nas?"

"To je laž," se odreže druga opica. "Dokažem vama, da je to nemogoče. Kje smo se videli opice, da bi vsele strupeno zelišče, ga poskušala, stlačila v leseno skleido, nasajeno na votli palici, zaznala zelišče in vleka dim skozi ustno ter rekla temu užitek?"

"Ne samo to," reče tretja. "Nobena opica se še ni tako ponitala, da bi se napila strupene piščice in se potem opotekala semčica ter se obmakala kakor žival, ki je nikja od opice. To delajo samo ljudje, ki se zabavajo z ubijanjem njihovih možganov. Ne, ljudje niso iz našega rodu!"

"Ne sodimo samo po tem, kako se ljubje zabavajo," pravi zopet prva. "Zabava je prazen sad praznega življenja; te navade se pri ljudeh izpreminjajo. Poglejte se, kako ljudje žive. Ali ste še vedno videli opico, da bi napravila pidli okrog kokonovega drevesa in rekla: To je moje, nihče drugi ne sme jesti orehov s tega drevesa! Človek je edina kreatura pod soncem, ki prostovoljno strada, medtem ko njegov sosed ne ve kam v nakupičeno hranjo. Ali bi me trpeli kaj takega? Ne, nikoli ne! To je tisto, kar nas povisuje nad neunime ljudi, in to je jasni dokaz, da človek ni naš potomek!"

"Marodite "Prosvoeto" vašemu sosedniku ali prijatelju v starosti.

PREDAVANJE IN DODARNE POŠLJATVE.

Zaradi pogostega menjavanja kursa je nemogoče postaviti stalnih cen za denarne pošiljanje. Poleg tega je zaradi oddaljenosti med nami in "Prosvoeto" nemogoče imeti v listu cene za isti dan kakor izida list. Zato bomo navedli cene na dan nazaj.

V Jugoslavijo pošljemo za:

\$ 2.00	K 260
5.00	K 650
10.00	K 1,300
20.00	K 2,625
50.00	K 6,560
75.00	K10,000
270.00	K50,000
240.00	K100,000

Za sludaj, da hoče kdo poslati denar v dinarjih, naj računa 4 krone za en dinar.

V Italijo pošljemo za:

\$ 5.00	120 lir
10.00	245 lir
20.00	500 lir
35.00	1,000 lir
195.00	5,000 lir
285.00	10,000 lir

Denar naj se pošlje po poštnih money-orderih ali po bančnih drahtih ali Express čekih ali v registriranih pismih na:

KASPAR STATE BANK,
70-805 Ave., New York City

Vzgoja otrok.

Iz urada am. Bdelega križa, infor. odd.

Zelo priporočljivo, da starši takoj naznamajo ali registrišajo porod deteta, in sicer in naslednjih načinov: Da bo otrok, ko doraste mogel dokazati svojo starost in tudi državljanstvo, da more dokazati svojo pravico do določne, dokazati vojilno pravico; pravico do ameriškega potnega lista; in še več drugih pravic, katere ima kot tu rojeni državljan.

Sicer predpisuje zakon, da mora alenčni zdravnik ali babica naznamati porod vsakega deteta, pri katerem je bil(a) navzoč (a), zdravstvenemu uradu ali mestnemu pisarju. Ako kateri starši niso gotovi, da je zdravnik ali babica storil (a) svojo dolžnost, naj se informirajo pri mestnem ali okrajnem zdravstvenem uradu, ki takoj pošlje tozadne predpisane listine, katere potem izpolnite in jih vrnite.

Registrirati porod deteta ni nikdar prepozno, toda čimprej, tem bolje.

— Grški kralj Konstantin je izjavil, da ne bo abdiciral kakor zahteva Venizelos, vodja opozicione stranke na Grškem.

Delavski list je sliša, s katero razumeva vaš nasprotnik.

NA PRODAJ JE

80 akrov obsegajoča farma, vse incišeno, hiša v dobrem stanju, nekaj sadnega drevja, je poleg dobre ceste. Vsa pojasnila se dobre v angleškem jeziku. Piše na: L. F. Moran, R. R. 7, Muskegon, Mich. (Advertisement)

POTREBUJEMO zastopnika prve vrste prodajalec, ki razumi pri prodaji neopojnih pihač kot naprimer "BUCK". Pravi osebi lahko s tem ponudimo dober zaslužek, kjer lahko prisluži po \$10.00 do \$20.00 na dan. Sprejememo samo izučene prodajalec. Oglašite se obenoma ako le mogoče pri Mr. Springer-ju na 2130 Forbes St., Pittsburgh, Pa. (Advert.)

CUNARD LINE**PARNIK**
PANNONIA

odpljuje dne 26. marca

V DUBROVNIK in TRST

Cena za kabine

je \$200.00

Cena tretji razred je \$125.00

in \$5.00 vojnega davka.

V vseh mestih je nasprotnik Cunard družbe. Oglašite se pri njem.

PRAVA TONIKA

Dobre zdravje in telesna moč je odvisna načrtev od pravilnega delovanja želodca in jeti. Najnavadnejše bolesti teh dveh prebavnih organov so dyspepsija, neprejavljivost, želodčna bol, kolika, žolitica, žolčavost, zaprtje, zgaga in glavobol. Znaki, potem katerih se te bolesti navadno spoznajo, so: neprijeten občutek na dnu želodca, slabost v želodcu, vrtoglavost, pokritje jezika z belino, neprijeten vzdih dlabja, kisl okus, plavajoče lise pred očmi, vznešenje po jedi in splošno slab raspoloženje.

Severov Balzol

preje Severov živilenski balzam

popravi te nervide. Uredi organe prebavnega sistema in obravni njihove funkcije. Činkor je potreben. Premaga splošno slabost. Je idealna tonika in graditelj telesa. Kupite stečenico še danes in boste ž njo na dobiku.

Po vseh farmah. Cenljivo.

W. F. SEVERA CO.
CEDAR RAPIDS, IOWA**NAZNANJAM**

vsem rojakom in društvam v Milwaukee, Wis., in okolici, da sem prevzel "SOUTH SIDE TURN HALL" kot lastnik. Se priporočam za poset v slučaju veselic in za seje. Postrežba točna in solidna.

FRANK ZAJEC.

471 National Ave., Telefon Hanover 250
Milwaukee, Wis.

AMERICAN AND RED STAR LINES

Direktna črta—NEW YORK—HAMBURG

Veliki moderni parniki na dve vijaki.

MINNEKAHDA (novi) samo tretji razred Marca 31

MANCHURIA, 14. aprila—MONGOLIA, 28. aprila

Philadelphia-Gdansko-Libava
mimo Hamburga
GOTHLAND—25. marec

New York-Gdansko-Libava
mimo Hamburga
SAMILAND—28. marec

Bomo na potnikov tretrjega reda. Zelo priznava in udobjna črta za potnikov v Čeho-Slovakijsko. Malo vrliko za upoznavanje po kraju in veliko zadržanje jedilna soba. Prijetni, zaprti prostori za dve, tri in šest oseb se lahko rezervirajo.

Za nadaljnja pojasnila in vse liste se oglašati pri domačem društvenem zastopniku, ali pa na:

14 No. Dearborn St., Chicago, Ill.

Pošiljamo denar v staro domovino.

Kapital vlag 100 milijonov dolarov
Miles 312,000,000.

Sedaj lahko pošljemo denar v vse kraje na

Slovensko, Hrvatsko, Dalmacijo in Istru.

Nadaljnje pošljemo denar tudi v Srbijo, Bulgarovo in Rumunsko. Jamčimo za vse poslane denar, snako kot pred vojno, da bodo hitro in točno izplačani.

PRODAJEMO ŠIFKARTE NA VSE LINIJE.

Uradne ure so: 9. jutro do 5 zvezek. Ponedelek in soboto po 8:30.

KASPAR STATE BANK,
1900 Blue Island Ave., Chicago, Ill.